

OPĆINA TEŠANJ

04. april – DAN OTPORA FAŠIZMU

**Poštovani članovi porodica šehida i poginulih boraca,
cijenjeni delegati Skupštine Općine Tešanj 1992.,
ratni vojni invalidi,
cijenjeni ratni komandanti i nosioci najviših ratnih priznanja,
poštovani načelnice Centra službi bezbjednosti Dobojskih
dragi borci i saborci,
uvaženi dužnosnici u političkom, javnom i vjerskom životu,
poštovani sugrađani, dame i gospodo
Esselamualejkum i dobar dan!**

Općina Tešanj obilježava tri lokalna praznika, a ovaj današnji je poseban. Tešanj se kroz svoju historiju dužu nego što mi pamtim, i dužu nego što je zapisana, i dužu nego što tragove njene možemo prepoznati, širio i smanjivao, borio i radio, umirao i živio. Ali kako je ljudski život kratak da bi sve to mogao sagledati, mi imamo obavezu ispuniti našu zadaću u lancu života ove Zajednice i ispuniti makar dio obaveze što je kao ljudi nosimo.

Na početku ističem da su Tešnjaci, Bosanci i Hercegovci, a Boga mi u najvećoj mjeri Bošnjaci, shvatili da je odbrana Bosne i Hercegovine u nekoj mjeri svedena na pitanje odbrane svog praga, svoje porodice, svoga uvjerenja i nacionalne posebnosti. Iako je Predsjedništvo BiH uspjelo sačuvati legalnu poziciju i uz pomoć velikog broja građana, kao i međunarodne zajednice, osigurati međunarodno priznanje naše domovine, ono nije moglo sačuvati puni kapacitet, a niti zadržati državne mehanizme u svojim rukama.

Nacionalni poziv Radovana Karadžića upućen Srbima bio je jači od pitanja domovine koja se Bosnom i Hercegovinom zove, a uskoro se to dogodilo i sa pozivom Mate Bobana upućenog Hrvatima. Scenario skrojen u centrima moći susjednih država se počeo realizirati. To je reduciralo kapacitet borbe za odbranu Bosne i Hercegovine, i uz pomoć prije svega Srbije, a onda i Hrvatske, Bosna i Hercegovina se putem paradržavnog nacionalnog organiziranja Srba i Hrvata iznutra raskopala, do genocidnih razmjera.

Patriotska liga je počela pripreme za odbranu u ilegali, jer je u legalnoj vlasti bilo više onih **PROTIV**, nego onih **ZA** odbranu Bosne i Hercegovine. U takvim okolnostima radilo se ono što je bilo moguće, i što je bilo realno, a ne što je bilo potrebno.

Događaji su počeli ubrzano da se odvijaju. Političko rukovodstvo bosanskih Srba ruši ustav BiH u pojedinim njenim dijelovima i uz

pomoć JNA formira nelegalne vojne formacije i silom preuzima vlast nad pojedinim područjima. Organi civilne vlasti u Općini Tešanj su već 04. aprila 1992. godine izvršili nužne personalne promjene u Općinskom štabu TO i ovaj organ stavili u funkciju odbrambenih aktivnosti.

Vrše se pripreme za nabavku naoružanja i opreme, obezbjeđenje resursa za ratnu proizvodnju, obezbjeđenje hrane, lijekova i energenata uz istovremenu organizaciju prihvata velikog broja protjeranih lica iz Dervente, Doboja, Teslića. U upotrebu su stavljenе službe mjesnih zajednica u ratnim uslovima, i uspostavljena su dežurstva radio-mrežom 24 sata. Instaliran je i pokretni radio-centar veze. Uspostavlja se i Ratna bolnica koja veoma brzo preuzima svoju ulogu u punom kapacitetu.

Odlučnost i hrabrost odbrane oružanim sredstvima prvo je demonstrirala policija. Orgijanje i pucnjavu grupe četnika „Bijeli orlovi“ koji su prolazili autobusom općinu Tešanj, tešanska policija je spriječila silom i poslala jasnu poruku o našoj spremnosti.

Tešanska privreda je vrlo brzo prilagodila proizvodnju potrebama rata, a na prvom mjestu je bila Pobjeda. Proizvodili su se: trombloni, mine za minobacače različitog kalibra, granate za topove, haubice, i protivavionske topove, pancirni prsluci, zatim maskirna odijela, torbice, kreveta, čarape, peći za zemunice.

Osim što se organizuju krizni štabovi u mjesnim zajednicama, do polovine maja 1992. godine, cijela općina je pokrivena organiziranim i djelimično naoružanim jedinicima, najmanje veličine čete. Ubrzo su prognanici iz Doboja i Teslića formirali jedinice spremne da se bore za povratak svojim kućama.

A onda počinje organizacijsko izrastanje, odredi, brigade, operativne grupe, korpuši. Izrasla je snažna Armija Republike Bosne i Hercegovine, iako nedovoljno naoružana i opremljena u krajnje nepovoljnim okolnostima, ipak dovoljno jaka, hrabro i mudro vođenja u vojničkom i državno-političkom smislu. Glas bosanskog otpora se proširio širom svijeta kao još jedno svjetsko čudo.

Porodica Bošnjo Hasana i Šerifa iz Miljanovaca je izgubila tri sina, a 30 porodica je izgubilo dva sina. Iza 436 tešanskih heroja ostalo je 559 djece različitog uzrasta. Ratnih vojnih invalida ostalo je 664. Veliki broj naših sugrađana protjeranih iz Doboja i Teslića su, rame uz

rame, branili slobodno područje i dali velike žrtve. U zajedničkoj odbramenoj liniji nalazila se i 110. HVO brigada Usora, dok je 111 HVO brigada Žepče, u periodu punog okruženja, bila u lancu opsade zajedno sa rušiteljima Bosne i Hercegovine.

Civilizirani svijet na kraju 20. stoljeća nije imao interes spriječiti agresiju i jednu anarhičnu situaciju u međunarodno priznatoj državi Bosni i Hercegovini, usred Evrope, skrojenu i vođenu snažnom podrškom iz susjednih država. Ili je to i bio interes tog istog svijeta?!

Mi danas više i ne tražimo da nam odgovore na ovo pitanje, prihvatili smo pravila jačih i okrenuli smo se budućnosti ne bili tamo našli rješenje. Ali ni to nam ne daju. Sada nas sa potpuno istim scenarijem, u kome jedino nema više tenkova, pam-ova, pat-ova i borbenih aviona JNA, gađaju lažima, izvrtanjem naopačke svega što se zbilo, kako bi podijelili krivnju zločinaca i njihovih žrtava.

Danas čestiti policajac Atif Krkalić sjedi na optuženičkoj klupi za ratni zločin. Atif je optužen po izjavi dvojica naših sugrađana, Srba iz Rosulja, da su primili šamar i udarce preko leđa početkom 1992. godine. Izjave su dali prvi puta 2010. godine, bez ijednog svjedoka, i bez ijednog dokaza. Ovaj primjer ilustruje ravnotežu između branitelja i rušitelja Bosne i Hercegovine. Na jednoj strani genocid, zločin, silovanja, logori a na drugoj šamar!

Je li to pravda za Bosnu i Hercegovinu i njene branitelje? Kakav je to odnos, i kakav je to omjer? Sraman, naravno da je sraman, za sve koji doprinose da se branitelji međunoradno priznate države Bosne i Hercegovine izjednačavaju sa njenim rušiteljima.

I ne samo to, nego sve ukazuje na to da bi ponovo dijelili Bosnu i Hercegovinu, iako znaju da mi na to nikada nećemo pristati. Ne zbog toga što je to pitanje političke volje, nego zbog toga što je to pitanje nužde, pitanje samog opstanka. Ali sada je vrijeme da se branitelji Bosne i Hercegovine uozbilje, da se nenadmudruju u borbi za vlast dok nam domovinu ruše, da manje misle na sebe a više na našu domovinu i njene ljudе koji trebaju hrabro, odlučno, pravedno i osjetljivo rukovodstvo.

Poštovane dame i gospodo,
početkom 1992. godine općina Tešanj je bila smještena na površini od 223 km² sa 217 stanovnika po km², od čega je 72% bilo muslimana. Danas je općina Tešanj smještena na 163 km² sa 305 stanovnika po km², od čega je Bošnjaka više od 95%. Silom su nam uzeli 11 km², naselje Vitkovci gdje su živjeli Srbi, a u miru još 48 km²: naselja Sivšu, Omanjsku i Žabljak gdje su živjeli Hrvati. Mi nismo nikome ništa uzeli, ni silom, ni u miru.

Općina Tešanj je, danas, po svom etničkom sastavu dominantno Bošnjačka. Ali to nije bio razlog, a nije ni danas, i neće ako Bog da biti ni u budućnosti, da ljudi koji ovdje žive promjene svoj odnos prema drugima. Ponosni ljudi, čista obraza i uzdignuta čela prošli smo najteže historijske okolnosti i otvorena srca ostajemo i dalje prema drugima. Ono što tražimo ne ugrožava nikoga, tražimo da se poštuje naše dostojanstvo.

Ljudi koji ovdje žive imaju pravo zahtijevati da se poštuje njihovo dostojanstvo, njihovo pravo na slobodno mišljenje, vjersko i političko uvjerenje, i da zbog toga ne mogu biti diskriminirani. U Tešnju nema potrebe da bilo ko glumi demokratske principe, ti principi trebaju ovdje živjeti, bez lažnih i nepotrebnih ustupaka. Individualna sloboda i jednakost pred zakonom optimalni je uslov za zajednicu, kako za njenu harmoniju tako i za prosperitet zajednice. Ali trebamo ne samo prava nego i dužnosti. Pravo i dužnost svakog našeg stanovnika, pored drugih stvari, trebalo bi biti i to da se stalno razmišlja da li dobro čini, da li je dobro činio i da li dovoljno poštuje prava drugoga! Tranzicija vlasništva u Tešnju je gotovo okončana. Preživjeli su i nastavili raditi u novim okolnostima: **Pobjeda, Unico filter (MHBA), Enker, FAD i Napredak**. Neke firme nisu preživjele tranziciju. Ali danas umjesto tih firmi imamo: **Alpina-Bromy, Koteks, Kožakomerc, B&M komerc, ZEMI, Socksmaker, Kontessa, Konita, Art, B&M, Zemi, Artisan, Arteco, Nord End, Salkić, Famus Gradnja, Nedjing, Hrvić Gradnja, Inženjering, ...spisak je, hvala Bogu, dug.**

Tu su i novi programi: **AS, MADI, Dukat, JAMI, MS Sarić, Maja, BIOŠAMP, Samplast, Koala Paintings, HVM Inox, Inox Ajanović, Planjax, Grafik Komerc, Karton Komerc, Hilal Plast, GLUCKNORM, Belif, HIFA group, Kalim, BME, METALPLAST,**

ZUPČANIK, MEDENA KOMERC, KPMBiH, TS Saračević, EKO-SERVIS, Mramorprom, Zema, Princess, Celvik, Oaza, Tešanska vrela, Vin-Mis i drugi. Ukupan broj uposlenih je veći nego ikada ranije, danas imamo preko 11.000 (1991. godine je bilo oko 8.000) i 1050 uposlenih u inostranstvu (1991. godine ih je bilo 2.000). Veliki je broj i onih koji traže posao. Sporost u donošenju efikasnih sistemskih rješenja utiče nepovoljno na statistiku neuposlenosti, funkcija nadzora još uvijek je neefikasna, svjetska kriza iz 2008. godine činilo se da je prevaziđena ali već je stigla nova i ima stalni negativan uticaj, veliki problemi u ekonomijama Hrvatske, Slovenije i Italije dovodi nove neuposlene sa područja naše općine, a duboki problemi uspostave institucija naše države nakon poslednjih izbora iako su prevaziđeni, vrijeme je izgubljeno i još nema stvarnih pozitivnih promjena.

Poduzetan duh naših ljudi daje nesumnjivu komparativnu prednost, ali to ne može riješiti sve probleme. Lokalna uprava čini napore da ublaži nedostatak sistemskih prednosti. Općinska uprava je završila reformu lokalne administracije i uspostavila elektronsku upravu. Općina Tešanj je spremna i pouzdan partner investitorima. Općina Tešanj ne želi uzimati novac investitorima, želimo pomoći investitorima da otvore nova radna mjesta. Općina Tešanj je postala prepoznatljiv kao inovativan, pouzdan i fer partner u Bosni i Hercegovini, ali i šire.

Osnovali smo i tešansku razvojnu agenciju, institucionalni kapacitet sa potrebnim znanjima i vještinama, kako stručnim tako i komunikativnim, za partnere sa zapada i sa istoka.

Općina Tešanj zna put kojim ide, i zna gdje treba stići tim putem. Tešanj, sredina ekološke svijesti, čistoće i reda je službena vizija, a usvojene su i realizuju se tri najznačajnije strategije: za dostizanje vizije, za razvoj i za podršku mladima, prošle sedmice smo donijeli i strategiju sa socijalni sektor.

Značajne reforme općinske administracije imaju za cilj i uspješno vođenje ka realizaciji postavljenih strateških ciljeva. Na prihvatanju i prečišćavanju otpadnih voda na cijelom području općine Tešanj se intenzivno radi. U prirodu se mora vratiti prečišćena voda. Ali ne samo voda, sav otpad iz naših domaćinstava, radnji i proizvodnih pogona mora biti zbrinut. Nema više niko prava na općini Tešanj bacati otpad

jer smo organizovali prihvatanje otpada na cijelom području naše općine.

Na dnevnom redu je i pitanje vodosnabdijevanja za cijelo područje općine Tešanj. Ovih dana je završena i izgradnja novog bunara sa novih 6 l/s vode. Ulaganje u poslovne zone radi privlačenja investicija je u samom vrhu prioriteta, što potvrđuje i emisija općinskih obveznica kao prva i jedina Općina u Federaciji BiH do sada, kako bi u što kraćem roku osigurali povoljne uslove investitorima za nova radna mjesta.

Javno-privatno partnerstvo je optimalno iskorišteno da se u vrijeme opće recesije pokrenu investicije u samom gradu na nekoliko važnih lokacija: Musala, Katanga, Autobuska stanica, Zona zdravstva. Neki ulažu napore da zamute ove aktivnosti lokalne uprave, pišu prijave, vode se istrage ali nas neće uplašiti ni zaustaviti. Pozitivni efekti ovakvog pristupa su višestruki, a sam grad kao administrativni centar općine dobiva nove sadržaj i novi izgled. Nastavićemo ove aktivnosti i na Jelahu, a oni koji se bave podvalama pozivam da odustanu i da nam se pridruže. Zajedno uvijek možemo više.

Podrška mladima, ne samo kroz već afirmisani projekat STIPENDIJE SVIMA, nego kroz podršku grupama i udruženjima mlađih, budi nadu da će mlađi ove prilike prepoznati i iskoristiti. Ali ne smijemo imati iluzije, ovo neće biti dovoljno. Mlađi su izloženi nevjerovatnom komunikacijskom uticaju, najčešće nepovoljnog i moraćemo iznaći nove kontakte sa mlađim ljudima i osigurati bolju ponudu. Radićemo zajedno, i vjerujem da ćemo, uprkos svemu, vratiti stare vrijednosti naših roditelja mlađim ljudima a da će oni preuzeti nove tehnologije, znanja i vještine onih koji su ispred nas u tome.

Kulturno-historijsko nasljeđe je značajno obnovljeno, danas služi našim građanima i onima koji dođu u Tešanj. Čini mi se da se našem kulturno-historijskom nasljeđu više dive oni koji dođu nego mi sami. Budimo ponosni na našu prošlost.

Jer kako kaže **Johan Wolfgang Ghete**: *Nikad ne smije čovjek, niti narod, misliti da je došao kraj. Gubitak posjeda lahko nadoknadimo. Za druge gubitke nas utješi vrijeme. Samo jedno zlo je neizlječivo – ako narod sam digne ruke od sebe.*

OPĆINA TEŠANJ

04. april – DAN OTPORA FAŠIZMU

Koristim priliku da zahvalim našim privrednicima, vlasnicima kapitala i menadžmentu kao i radnicima na doprinosu razvoju lokalne zajednice. Zahvaljujem i direktorima javnih preduzeća i ustanova, vladinim ustanovama i institucijama na području općine Tešanj, finansijskim institucijama i poslovnom svijetu. Zahvaljujem vjerskim zajednicama na doprinosu lokalnom razvoju, posebno islamskoj zajednici. Nevladin sektor zaslužuje naša posebna priznanja: ovdje se nalaze naši sugrađani iz svih drugih sektora koji svoje slobodno vrijeme i svoj novac ulažu u društveni život naše zajednice, daju doprinos lokalnom razvoju, i pomažu onima kojima je pomoć potrebna.

Dragi prijatelji,

okolnosti u kojima živimo su pod uticajem stalnih promjena. Promjene se dešavaju veoma brzo. Da bi bili uspješni treba nam više međusobnog poštovanja i povjerenja. Nepovjerenje razara prilike koje nam stoje na putu, obeshrabruje i usporava. Nemojmo sebi dopustiti takvu komociju jer nam okolnosti to ne dopuštaju. Nema sobe za odmor, nema sobe za dangubu, nema sobe za beskorisne rasprave. Takve sobe nema ko da finansira.

Ni u jednom sektoru, ne samo u privrednom. Javni sektor mora postati efikasan, vlast mora izgraditi efikasnije mehanizme međusobne saradnje, skratiti puteve ubiranja prihoda i investicija, smanjiti broj uposlenih koji usporavaju procese i otpustiti sve one koji žive u sobama za odmor, dangubu i beskorisne rasprave.

Uvjeren sam da ukoliko nastavimo u ovom smjeru, i na temelju međusobnog uvažavanja i poštovanja, Općina Tešanj će s Božijom pomoći u narednim godinama biti sve više sredina u kojoj će veoma ugodno biti građanin, u kojoj će zadovoljstvo biti radnik i u kojoj će poželjno biti poduzetnik.

Na kraju, u ime lokalne uprave i svoje ime upućujem čestitke povodom 04. aprila – DANA OTPORA FAŠIZMU, posebno ovogodišnji jubilej - 20 godina, i molim Boga da se zlo više nikada ne ponovi.

Tešanj, 04.04.2012

Općinski načelnik
Fuad Šišić, dipl.ing.